

SXEDIO.776

7.3.1964: Ο ΙΧΣΑΝ ΑΛΗ ΔΙΑΦΩΝΕΙ ΑΝΟΙΧΤΑ ΜΕ ΤΟΝ ΡΑΟΥΦ ΝΤΕΝΚΤΑΣ ΚΑΙ ΚΑΛΕΙ ΤΟΥΣ ΤΟΥΡΚΟΥΣ ΝΑ ΑΚΟΥΣΟΥΝ ΤΗ ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ

Ενώ εντεινόταν η κρίση στις σχέσεις Ελλήνων και Τούρκων με αφορμή την τουρκική ανταρσία και τις αλληλοκατηγορίες μεταξύ της Κυπριακής Κυβέρνησης και της τουρκοκυπριακής ηγεσίας από τη μια και της Τουρκικής Κυβέρνησης από την άλλη, για τα σχέδια που προωθούσαν στην Κύπρο, στο χορό μπήκε αυτή την περίοδο ένας τουρκοκύπριος γιατρός, ο Ιχσάν Αλή, από την Πάφο, ο οποίος έβγαζε στη φόρα όλο και περισσότερες σκέψεις και σχέδια της τουρκοκυπριακής ηγεσίας και του Ντενκτάς ιδιαίτερα.

Ο Ιχσάν Αλή γεννήθηκε στα χωριά Βρέτσια της επαρχίας Πάφου το **1904**, αποφοίτησε από το ημιγυμνάσιο της Πάφου και σπούδασε ιατρική στην Κωνσταντινούπολη και τη Γενεύη και εγκαταστάθηκε στην Πάφο το **1934** όπου ασκούσε το ιατρικό επάγγελμα.

Στα απομνημονεύματά του που εκδόθηκαν το **1980** στη Λευκωσία ο Ιχσάν Αλή κατηγορεί το Ραούφ Ντενκτάς για μια σειρά από εγκλήματα σε βάρος της τουρκοκυπριακής κοινότητας.

Γράφει σχετικά (Τα απομνημονεύματά μου, δρος Ιχσάν Αλή, **1980** σελίδα **38**):

"Τώρα θα έρθουμε στο ρόλο του Ντενκτάς. Όταν ο Αρχιεπίσκοπος πρότεινε να τροποποιηθούν **13** άρθρα του συντάγματος για την πιο ομαλή λειτουργία του κρατικού μηχανισμού, ο Ντενκτάς αντί να υποδείξει στην Τουρκία να δει την πρόταση με καλή θέληση, έκανε το αντίθετο. Εκμεταλλεύτηκε την πρόταση αυτή για να δημιουργηθούν τα αιματηρά επεισόδια του **1963**.

"Υπάρχουν στοιχεία που επιβεβαιώνουν την πράξη του αυτή. Για παράδειγμα, αρκετό καιρό πριν από τα επεισόδια, υποχρέωσε τους Τούρκους στις πόλεις να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους που

βρίσκονταν στις ελληνικές συνοικίες. Ανάγκασε, επίσης και τους Τούρκους που ζούσαν σε μικρά χωριά να τα εγκαταλείψουν, με το πρόσχημα ότι οι Έλληνες θα τους έκαναν επίθεση.

Στόχος του σχεδίου αυτού ήταν να δημιουργηθούν τετελεσμένα γεγονότα για την πραγματοποίηση του διαμελισμού. Προσπάθησε με την τρομοκρατία να κρατήσει μακριά την τουρκική από την ελληνική κοινότητα. Έτσι από τότε πολλοί Τούρκοι έγιναν πρόσφυγες.

Η ελληνική πλευρά φέρει μεγάλη ευθύνη για την πραγματοποίηση του σχεδίου αυτού του Ντενκτάς. Πρώτο, γιατί όταν ο Ντενκτάς πίεζε τους Τούρκους να εγκαταλείψουν τα σπίτια και τα χωριά τους, παρέμεινε απλός θεατής και δεν έκανε την παραμικρή ενέργεια για να εμποδίσει την πραγματοποίηση αυτού του σχεδίου. Δεύτερο, σε μερικά μικτά χωριά ανεύθυνοι Έλληνες με κακόβουλες πράξεις τρομοκρατούσαν τους Τούρκους, με αποτέλεσμα να εγκαταλείψουν τα χωριά τους, βοηθώντας με τον τρόπο αυτό τον Ντενκτάς. Κι εδώ η Κυβέρνηση έμεινε πάλι απαθής θεατής. Αλλά πώς μπορούσε κανείς να περιμένει από την Κυβέρνηση να πάρει τα κατάλληλα μέτρα τη στιγμή που Υπουργός Εσωτερικών ήταν ο Γιωρκάτζης. Πιο ύστερα έγινε φανερό πως αυτοί οι ανεύθυνοι που τρομοκρατούσαν τους Τούρκους ήταν όργανα του Γιωρκάτζη. Με τις πράξεις αυτές των δολοφόνων του Γιωρκάτζη εξετίθεντο ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος και δημιουργείτο άδικα μίσος εναντίον του από μερικούς Τούρκους".

Με αυτά τα στοιχεία στα χέρια του ο Ιχσάν Αλή, ΠΡΟΣΠ'ΘΗΣΕ, όταν ξέσπασαν οι διακοινοτικές συγκρούσεις, να παρέμβει σε μια προσπάθεια να πείσει τους τουρκοκύπριους να ακούσουν τη φωνή της λογικής. Ομως μέσα στον φανατισμό κανένας "δεν έτεινε ευήκοον ους".

Στις 29 Μαρτίου 1964, ενώ η κρίση οξυνόταν και οι σχέσεις των δύο κοινοτήτων οδηγούνταν συνεχώς προς το βάραθρο, ο Ιχσάν Αλή με μια έκκληση του από

το Ραδιόφωνο του ΡΙΚ κάλεσε τους ομοφύλους του να ακούσουν τη φωνή της λογικής:

"Αγαπητοί μου Τούρκοι συμπατριώτες, τα αιματηρά γεγονότα τα οποία λαμβάνουν χώρα στη χώρα μας από τριών ή τεσσάρων μηνών, προκαλούν βαθύτατη θλίψη. Ελληνικές και τουρκικές ζωές χάθηκαν. Οποιοσδήποτε πολίτης που αγαπά τη χώρα του, θλίβεται για το χάος, το οποίο δημιούργησαν εκείνοι, οι οποίοι εσφαλμένως ισχυρίζονται ότι οι δύο κοινότητες, δεν μπορούν να ζήσουν μαζί. Πράγματι, η μάχη στην Πάφο, για παράδειγμα, η οποία άρχισε στις 7 Μαρτίου, 1964, προκάλεσε μεγάλη απώλεια περιουσίας, τόσο στους Έλληνες, όσο και τους Τούρκους, εκτός από την απώλεια ζωής. Η αγορά της Πάφου δεν είναι παρά μόνο ερείπια.

Αγαπητοί μου Τούρκοι συμπατριώτες.

Η κοινότητά μας έχει οδηγηθεί στην αθλιότητα λόγω της εσφαλμένης πολιτικής, την οποία ακολουθεί η τουρκική ηγεσία στην προσπάθεια της, όπως υπαγορεύει στην κοινή γνώμη την ιδέα του διαμελισμού ως "τετελεσμένου γεγονότος" με τη δικαιολογία, ότι οι δύο κοινότητες δεν μπορούν να συζητήσουν. Ολοι μας ενθυμούμαστε, ότι κατά το 1958, μερικά τουρκικά χωριά στην επαρχία Πάφου εκκενώθηκαν, οι κάτοικοι τους μεταφέρθηκαν σε άλλα μέρη, στο απότερο άκρο της νήσου, με εκφοβισμούς και τρομοκρατία, ως συμβαίνει και τώρα και σύμφωνα προς την προπαγάνδα για διαμελισμό.

Οι πτωχοί, όμως αυτοί χωρικοί εξαναγκάστηκαν αργότερα να επιστρέψουν στις οικίες τους, εφ' όσον η Κυβέρνηση της Τουρκίας εγκατέλειψε την ιδέα του διαμελισμού, την οποία είχε υποστηρίξει τόσο σθεναρά με το σύνθημα "διαμελισμός ή θάνατος" και αποδέχθηκε τις συμφωνίες του Λονδίνου και της Ζυρίχης οι οποίες οδήγησαν στο παρόν αδιέξοδο.

Είναι τουλάχιστον ασυνειδησία το ότι δεν διδαχθήκαμε από την πικρή πείρα του παρελθόντος και ότι είχαμε εξαναγκάσει και πάλι χιλιάδες πρόσωπα να εγκαταλείψουν τα χωριά τους από τραγικές συνθήκες.

Ο εξαναγκασμός των αθρών Τούρκων χωρικών να εγκαταλείψουν τις εστίες τους και τις περιουσίες τους και να ζουν κάτω από αθλιότητα εδώ κι εκεί υπό τις χειρότερες συνθήκες, δεν μπορεί να συμβιβασθεί προς τα εθνικιστικά και ανθρωπιστικά αισθήματα και αποτελεί μέγα αμάρτημα,

Αγαπητοί μου συμπατριώτες.

Ως άνθρωποι προνοητικοί, οφείλουμε να αντιληφθούμε ότι η διχοτόμηση δεν μπορεί εύκολα να εφαρμοσθεί στον τόπο αυτό.

Γνωρίζουμε τις δυσκολίες, τις οποίες αντιμετωπίζουν κάθε τόσο τα Ηνωμένα Έθνη, και την απειλή κατά της παγκοσμίου ειρήνης που προέρχεται από χώρες, όπου πραγματοποιήθηκε η διχοτόμηση. Ήταν, ως εκ τούτου, ορθό να αναμένεται, ότι τα Ηνωμένα Έθνη δεν θα υποστήριζαν για τη χώρα μας την ιδέα της διχοτόμησης, η οποία θα εξυπηρετούσε μόνο την αρχή του "διαίρει και βασίλευε".

Ενα σημείο, στο οποίο επιθυμώ να ενδιατρίψω ιδιαίτερα, είναι το ακόλουθο: Ματαια προσπάθησα να βρω δικαιολογία για τον ισχυρισμό, ότι οι Τούρκοι και οι Έλληνες, οι οποίοι έζησαν μαζί για αιώνες, δεν μπορούν πλέον να συνυπάρξουν.

Και κατ' αυτόν ακόμη τον πόλεμο της Τουρκικής ανεξαρτησίας, όταν η Τουρκία και η Ελλάδα βρίσκονταν σε πόλεμο, οι φιλικές σχέσεις μεταξύ των δύο Κοινοτήτων δεν διαταράχθηκαν. Επί πλέον, μετά τον πόλεμο, ο Αττατούρκ και ο Βενιζέλος, οι δύο μεγάλοι πολιτικοί, εγκαθίδρυσαν την Ελληνοτουρκική φιλία.

Διακηρύσσοντας ότι ήταν αρχηγός κράτους πιστός στην αρχή "ειρήνη στο εσωτερικό και ειρήνη στον κόσμο", ο Αττατούρκ κέρδισε την αγάπη και τον θαυμασμό ολόκληρου του κόσμου.

Ο εξοχότατος Ινονού, επίσης, όντας πιστός στην ίδια αυτή αρχή, πέτυχε χάρη στη μεγάλη πολιτικότητα του, να κρατήσει την Τουρκία μακριά από το δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο.

Εκείνοι, οι οποίοι αναμένουν από τον Ινονού να οδηγήσει την Τουρκία σε περιπέτειες, οι οποίες τελικά θα επισπεύσουν τρίτο παγκόσμιο πόλεμο, πριν ή ακόμη εξαλειφθούν τα ίχνη της καταστροφής του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, είναι οι κακόβουλοι εκείνοι άνθρωποι, οι οποίοι προσπαθούν να παίζουν με την τύχη της Τουρκίας. Είναι αδύνατο να μη αμφιβάλλει κανείς για την ειλικρίνεια εκείνων, οι οποίοι προσπαθούν να δημιουργήσουν προβλήματα για την Κυβέρνηση Ινονού, η οποία πράττει το παν για την επιτυχίαν του Πενταετούς Προγράμματος Αναπτύξεως.

Εχουμε εμπιστοσύνη στην Κυβέρνηση Ινονού, διότι είναι ικανή να εξασφαλίσει με ειρηνικά μέσα, διεθνείς εγγυήσεις για τα δικαιώματα της τουρκικής κοινότητας υπό δημοκρατικό καθεστώς στη νήσο.

Αγαπητοί μου συμπατριώτες, θα σας παρακαλούσα να είσθε βέβαιοι, ότι η δήλωση μου αυτή δεν εμπνέεται από οποιαδήποτε ιδέα αντιπολίτευσης ή πολιτικής. Ως μέλος της τουρκικής κοινότητας έπραξα το παν, όπως σας φανερώσω τη φωνή της συνείδησης μου.

Ελπίζω ότι θα βρείτε την ορθή διέξοδο με τη βοήθεια της κοινής λογικής και χωρίς να παρασύρεσθε υπό τα αισθήματά σας, τα οποία διεγείρονταν μέχρι τούδε από ορισμένη ομάδα χάριν των δικών της συμφερόντων. Πιστεύω ότι η νήσος θα καταστεί η Ελβετία της Μεσογείου, μια και αποφασίσαμε να συνεργασθούμε με τους Έλληνες συμπολίτες μας.

Τότε μόνον θα εξασφαλίσουμε την ευημερία στα τέκνα μας σε μια ευτυχή χώρα.

Αγαπητοί μου συμπατριώτες.

Εύχομαι ευτυχές μέλλον για τη χώρα μας ως σύνολο και διαβιβάζω προς όλους σας τις καλύτερες μου ευχές.